Ідеали людськості у творчості Григора Тютюнника. Твір 11 клас

Усі твори Григора Тютюнника об'єднує ідея гуманізму, виткий ідеал простої людини, яка, живучи здебільшого в складних соціальних і матеріальних обставинах, без достатку, сповідує святі закони народної моралі, правди й милосердя.

Усе написане цим прекрасним майстром слова вмістилося в двох томах. Здається, небагато. Однак цінність літературної спадщини митця визначається не обсягом, а змістом, потребою в його книжках. А вони ж необхідні нам, бо правдиві, чесні, гуманістичні. Жаль лише, що письменник прожив мало – всього 49 років. А скільки б він міг ще створити! Більша половина написаного ним – про дітей або для дітей, яких він любив по-особливому ніжно. Їм письменник віддав ту ласку і любов, якими в дитинстві доля обділила його самого. Мав двох синів – Михайлика й Василька. Був люблячим і турботливим батьком.

Народився Григір Тютюнник 5 грудня 1931 року в селі Шилівці Зінківського району Полтавської області. Дитячі роки його були гіркими. Рано втратив батька (забрали в 30-х роках), якого дуже любив і до кінця свого життя згадував з теплотою й ніжністю. З матір'ю стосунки у хлопчика були непрості, тому певний час він жив у Донбасі в родині дядька Филимона Васильовича та його дружини Наталії Іванівни, які були йому як рідні батьки. Там пішов у перший клас. А коли почалася війна, хлопчик, бачачи, що тітці стало сутужно прогодувати власних трьох дітей, вирішив повернутися до себе на Полтавщину. На дорогу взяв торбинку сухариків і банку меду, яку дали йому земляки. 11 днів ішов до рідної домівки. То була дорога тяжка й небезпечна, сповнена недитячих випробувань, злигоднів і горя. Усякі люди траплялися Григорові. Зустрічався з фашистами, та й свої інколи були не кращі – поліцаї, дезертири, спекулянти. Та все ж доля посилала йому більше людей добрих, щедрих душею, сміливих. Вони часто рятували знесиленого довгою дорогою обірваного підлітка від смерті та голоду, ділилися шматком хліба, обігрівали, давали одежину.

Коли Радянська Армія звільнила рідну землю від загарбників, Григір пішов учитися в Зінківське ремісниче училище. Потім працював, служив на флоті. І знову вчився – у Харківському університеті. Там і почав писати.

Одними з перших творів були повісті «Вогник далеко в степу», «Облога» й «Климко» . Усі вони автобіографічні. Однак їх значення цим не обмежується, бо повісті не тільки розкривають нам сторінки життя письменника, а й передусім відтворюють певні періоди в житті українського народу (початок війни, роки фашистської окупації, повоєнні часи), показують, як формувалося й жило покоління, дитинство якого припало на війну, а змужніння – на нелегку відбудову зруйнованого. Отож ця трилогія (так з повним правом можна її назвати) – високохудожня історико-психологічна хроніка цілого етапу в житті нашого суспільства.

Хочеться розглянути один з творів, повість «Климко» , яка переносить нас у тяжкі часи фашистської окупації. Це опис трагічної подорожі самого письменника. Війна застала Г. Тютюнника в Донбасі, а голод змусив повернутися на Полтавщину. Але автобіографічність не означає абсолютне відтворення хроніки життя Тютюнника. Герой повісті «Климко» йде не на Полтавщину, а по сіль, щоб потім продати її й врятувати від голоду улюблену вчительку з донькою-немовлям і себе з другом. Однак в основі твору –

враження від того пам'ятного походу хлопчика тяжкими дорогами війни.

Климко та Зульфат зустрічають на базарі свою вчительку Наталію Михайлівну. Саме тоді у друзів з'явилося благородне бажання допомогти їй, адже вона з малою дитиною опинилася в безвиході.З цього часу хлопчики і візьмуть на свої слабенькі плечі усі турботи про вчительку та її доньку. Чудово розкривається характер героя, коли Климко з шевцем врятували незнайому їм дівчину від Німеччини, хоч могли поплатитися за це життям. У цьому епізоді автор показав, як навіть в екстремальних ситуаціях справжні люди залишаються людьми, виявляючи співчуття й милосердя до інших.

Зворушливою є розповідь про перебування Климка в тітки Марини, яка виходжувала його під час хвороби і хотіла навіть залишити в себе – усиновити. Але Климко, хоч йому й подобалося у доброї жінки, не погодився, бо відчував відповідальність за життя Наталії Михайлівни та маленької Олі. Визначальними його рисами були доброта й самовідданість. Страшна смерть хлопчика – безкорисливої, милосердної і відчайдушної душі, що жила для добра. Яскраві епізоди його життя розкривають авторський задум – основну думку повісті: діти війни виявили таке милосердя, яке й дорослим ніколи було не під силу.

За благородство свого серця, безкорисливість і доброту Климко заплатив власним життям. Фашистська куля дістала серця, і він навіть не встиг востаннє обізватися на поклик Сульфата, який щодня виходив до станції виглядати його й нарешті зустрів... Здається, що такий кінець жорстокий і несправедливий. Однак війна завжди несправедлива:

гинуть найкращі, які виявляють максимум благородства, доброти та милосердя. Отже, ще одна ідея повісті – прокляття війні.

Усе хороше в житті приходило до Григора Тютюнника із запізненням. Не юним він вступив до університету, лише в тридцять років було надруковане перше оповідання і надто пізно (аж по смерті) прийшли до письменника гідні його таланту шана і слава.

Морально-етичний і художній потенціал творчості Григора Тютюнника надзвичайно високий. Як і кожна справжня література, мистецька спадщина письменника була, є і буде сучасною, бо вічними залишаються принципи добра, правди, милосердя, які великий гуманіст проголошував у своїх творах і які ми тільки прагнемо утвердити в житті.

Доброта, милосердя, чесність, самовідданість – ось ідеали людськості, які стверджує у своїх творах Григір Тютюнник.